

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades Marina Minerals OÜ 22.10.2025 esitatud keskkonnaloa taotlust nr T-KL/1022322-2 ja võttes aluseks maapõuseaduse (MaaPS) § 48, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 1, § 6 lg 2¹, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹ ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53, § 61 lg 1 otsustan:

1.1 Anda ettevõttele Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875) tähtjaline keskkonnaluba nr KL-521200 10 aastaks aadressil Mäe, Kunsu küla, Märjamaa vald, Rapla maakond (tunnus: 50403:002:0120) asuvale Kunsu liivakarjäärile maavara kaevandamiseks.

1.2 Määrata keskkonnaloale nr KL-521200 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.4 "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3 Korraldus jõustub ettevõttele Marina Minerals OÜ teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

1.1 Taotluse läbivaatamine

Marina Minerals OÜ esitas 12.01.2024 Keskkonnaametile taotluse Kunsu liivakarjääri keskkonnaloa saamiseks. Taotlus on registreeritud Keskkonnaotsuste Infosüsteemis KOTKAS (KOTKAS) 12.01.2024 numbriga DM-126990-1, viimane korrigeeritud taotlus, millele on lisatud kahepaikseid ja röövlinde käsitlev eksperthinnang, on registreeritud 22.10.2025 numbriga DM-126990-33.

Taotletava liivakarjääri mäeeraldise pindala on 10,55 ha ja teenindusmaa pindala on 12,86 ha. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 16 tuh m³. Kaevandatud maavara hakatakse peamiselt kasutama piirkonna ehitustegevuste varustamiseks (ehitus ja teedeehitus). Keskkonnaluba taotletakse 10 aastaks. Kaevandatud maa korrastatakse rohumaks ja kaitsealuse liigi elupaigaks (veekoguks).

Taotletav mäeeraldis hõlmab Kunsu liivamaardla (registrikaart nr 1009) aktiivseid tarbevaru plokk 1, 2 ja 3 täielikult. Geoloogilise uuringuga on taotletava mäeeraldise piires arvele võetud maavaravarud (seisuga 16.11.2022) järgmised: plokk 1 aT (täiteliiv) pindalal 4,12 ha – 84 tuh m³; plokk 2 aT (ehitusliiv) pindalal 2,35 ha – 39 tuh m³; plokk 3 aT (täiteliiv) pindalal 4,07 ha – 48 tuh m³. Aktiivne tarbevaru on seega kokku 171 tuh m³, millest kaevandatav on 152 tuh m³ (täiteliiv 116 tuh m³ ning ehitusliiv 36 tuh m³).

Riigilõiv kokku 1000 eurot on tasutud 12.01.2024 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkt 4 kohaselt.

Keskkonnanaloa andmise taotlust on kontrollinud maavarade registri volitatud töötleja (Maa-ameti 23.01.2024 kiri nr 9-3/24/523-2 ja Eesti Geoloogiateenistuse 21.11.2025 kiri nr 13-1/25-1857).

1.2 Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 12.01.2024 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Märjamaa Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja edastas Kunsu liivakarjääri keskkonnanaloa taotluse 02.02.2024 kirjaga nr DM-126990-6 arvamuse avaldamiseks kohalikule omavalitsusele (Märjamaa Vallavalitsusele) (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6). Märjamaa Vallavolikogu nõustus 19.03.2024 otsusega nr 163 (KOTKAS 21.03.2024 numbriga DM-126990-14) keskkonnanaloa andmisega tingimuslikult (täpsemalt kirjeldatud peatükis 3.5).

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud soovi asja arutada avalikul arutelul.

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 02.02.2024 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas Keskkonnaamet 02.02.2024 kirjaga nr DM-126990-5 piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Loa andja teavitas taotlejat 02.02.2024 kirjaga nr DM-126990-4, et on menetlusse võtnud Marina Minerals OÜ Kunsu liivakarjääri keskkonnanaloa taotluse.

Piirinaaber J.L. soovis 02.02.2024 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-es 05.02.2024 numbriga DM-126990-9) täiendavat infot, et mismoodi antud taotlus mõjutab tema kinnistut.

Keskkonnaamet vastas 06.02.2024 kirjaga nr DM-126990-11.

Piirinaaber V.N. esitas 03.02.2024 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-es 05.02.2024 numbriga DM-126990-8) menetlusega seotud küsimused ja ettepanekud.

Keskkonnaamet vastas 14.02.2024 kirjaga nr DM-126990-13.

Analüüsides taotlusele lisatud eksperthinnangut ning kohustust käsitleda keskkonnamõju põhjalikumalt, kui nägi ette varasem menetlus praktika, leidis Keskkonnaamet, et töö „Eksperthinnang ja soovitused Kunsu karjääris kruusa kaevandamiseks arvestades kahepaiksete

elupaiga nõudlusi (Uudo Timm)“ ei ole piisavalt põhjalik. Uudo Timmi puhul ei ole tegemist ka kahepaiksete eksperdiga. Keskkonnaamet palus 18.11.2024 kirjaga nr DM-126990-22 esitada nõuetekohased lisaandmed (kahepaikseid käsitlev eksperthinnang ja röövlinde käsitlev eksperthinnang) hiljemalt 31.01.2025.

Taotleja edastas Keskkonnaametile taotletava Kunsu liivakarjääri keskkonnaloa taotluse raames nõutud eksperthinnangud, mis on registreeritud KOTKAS-es 14.08.2025 numbriga DM-126990-30 ja 18.08.2025 numbriga DM-126990-31.

Keskkonnaamet saatis 14.10.2025 kirjaga nr DM-126990-32 Kunsu liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Märjamaa Vallavalitsusele ning tutvumiseks Marina Minerals OÜ-le, seisukoha esitamise tähtajaga 14.11.2025 (KeHJS § 11 lõike 2²).

Märjamaa Vallavalitsus ei esitanud seisukohta tähtaegselt ega pikendanud seisukoha esitamise tähtaega, seega loeb Keskkonnaamet, et kohalik omavalitsus on nõustunud esiatud eelnõuda.

Loa andja teavitas XX.11.2025 loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4).

Eelnõule esitati/ei esitatud arvamusi ja vastuväiteid (vt korralduse peatükist 3.5).

1.3 Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Keskkonnaamet jättis 21.11.2025 kirjaga nr DM-126990-35 "Kunsu liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine" algatamata KMH Kunsu liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.4.).

3. KAALUTLUSED

3.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhinnangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on pealmaakaevandamise tegevusega kuni 25 hektari suurusel alal (KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi määrus nr 224; § 1 lg 1 ja § 3 p 4)).

Eelhinnanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhinnangu (KOTKAS 21.11.2025 numbriga DM-126990-35), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava tegevusega ei mõjutata Natura 2000 võrgustiku alasid; kavandatav tegevuskoht kattub II ja III kaitsekategooria liikide elupaikadega, kuid kui rakendatakse eksperdi poolt kirjeldatud leevendusmeetmeid, hoitakse ära oluline negatiivne mõju kaitsealustele kahepaiksetele, nende sigimisveekogudele ja elupaikadele;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
4. mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Eelhinnangus määrati leevendusmeetmed, mis on lisatud käesoleva keskkonnaloa kõrvaltingimustesse.

3.2 Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.2.1 Maavara kaevandamine

3.2.1.1 Lubatav tegevus

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vaja maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1).

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet. MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse

kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Kunsu liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 02.02.2024 kirjaga nr DM-126990-6 arvamuse avaldamiseks Märjamaa Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Märjamaa Vallavolikogu nõustus 19.03.2024 otsusega nr 163 keskkonnaloa andmisega (KOTKAS 21.03.2024 numbriga DM-126990-14) järgmistel tingimustel:

1. Maavara kaevandamisel lähemal kui 15 m Kunsu - Aruküla tee nr 5040079 servast, tuleb eelnevalt Märjamaa Vallavalitsuselt küsida projekteerimistingimused ja koostada vastav teehitusprojekt, millega tagatakse Kunsu - Aruküla tee stabiilsus (ohutus) olukorras, kus maavara realiseeritakse mõlemal pool kõnealust teed. Ilma vastava kooskõlastuse ja ehitusloata on lähemal kui 15 m Kunsu - Aruküla tee servast maavara kaevandamine keelatud.
2. Ettevaatusprintsipi järgides on ettevõtte kohustus enne kaevandamist mõõta 500 m raadiusse jäävate majapidamiste salvkaevude veetase. Salvkaevu veetaseme mõõtmisest koostatakse kahes eksemplaris vastav akt, mis on allkirjastatud kaevu omaniku ja ettevõtte esindaja poolt. Mõõtmisaktid esitatakse Märjamaa Vallavalitsusele. Kui kaevandaja süül peaks hiljem piirkonna majapidamiste veevarutuses ilmnenema häiringuid, siis on Marina Minerals OÜ kohustus häiringud koheselt kõrvaldada.
3. Materjali väljaveoks kasutatav Kunsu-Aruküla tee (nr 5040079) tuleb veoks kasutatavas ulatuses rekonstrueerida enne vedudega alustamist kruustee tee ehitamise kvaliteedi nõuetele vastavalt majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määrusele nr 101.
4. Kaevandamistööde käigus teostada müra mõõtmised.
5. Määrata töö aeg karjääris tööpäevadel kell 8.00-17.00. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus.
6. Kaevanduse väljaveoteedel (s.h riigi kõrvalmaantee Haimre-Sulu-Velise tee (nr 20176)) tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje veo piirkonnas kuni mustkatttega teeni.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekavade kohta. Taotluse kohaselt leiab kogu kasulik materjal kasutust ning mäeeraldiselt eemaldatud katend ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal aunades. Taotleja on teadlik, et juhul, kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekavaid siiski tekib, on kohustus esitada ka kaevandamisjäätmekava.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmekavade eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekavaid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmekavade eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Kunsu liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva kaevandamine. Taotluses on kirjeldatud, et liiva kavatakse kasutada tsiviil- ja teedehitusel.

3.3 Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).
- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 21.11.2025 dokumendiga nr DM-126990-35.
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).
- loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.
- Kohalik omavalitsus andis Märjamaa Vallavolikogu 19.03.2024 kirjaga nr 163 (KOTKAS 21.03.2024 numbriga DM-126990-14) tingimusliku nõusoleku keskkonnoaloa andmiseks taotletaval määeraldisel kaevandamiseks (MaaPS § 55 lg 2 p 11).
- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järeldus oli, et Kunsu liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.
- Määeraldis on lähemal, kui 100 m elamule (MaaPS § 50 lg 10), kuid Mäe kinnistu (tunnus 50403:002:0100) omanik on 25.01.2024 andnud nõusoleku maavara kaevandamiseks (registreeritud KOTKAS-s 29.01.2024 numbriga DM-126990-3).
- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemisenõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 18.11.2025) (MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.4 Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muuhulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnoaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud hüve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnoahäiringu vähendamiseks. Keskkonnoaloaga reguleeritakse määeraldisel ja määeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnoaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.4.1 Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Mäe kinnistu (tunnus: 50403:002:0120) maaomanik on allkirjastanud 05.01.2024 nõusoleku Kunsu liivakarjääris ja talle kuuluval kinnistul maavara kaevandamise eesmärgil taotleda keskkonnaluba. Oma nõusoleku maavara kaevandamise luba taotleda andis maaomanik ettevõttele Marina Minerals OÜ.

3.4.2 Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Märjamaa Vallavolikogu nõustus 19.03.2024 otsusega nr 163 Kunsu liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa taotlusega järgmistel tingimustel:

1. Maavara kaevandamisel lähemal kui 15 m Kunsu - Aruküla tee nr 5040079 servast, tuleb eelnevalt Märjamaa Vallavalitsuselt küsida projekteerimistingimused ja koostada vastav teehitusprojekt, millega tagatakse Kunsu - Aruküla tee stabiilsus (ohutus) olukorras, kus maavara realiseeritakse mõlemal pool kõnealust teed. Ilma vastava kooskõlastuse ja ehitusloata on lähemal kui 15 m Kunsu - Aruküla tee servast maavara kaevandamine keelatud.

2. Ettevaatusprintsipi järgides on ettevõtte kohustus enne kaevandamist mõõta 500 m raadiusse jäävate majapidamiste salvkaevude veetase. Salvkaevu veetaseme mõõtmisest koostatakse kahes eksemplaris vastav akt, mis on allkirjastatud kaevu omaniku ja ettevõtte esindaja poolt. Mõõtmisaktid esitatakse Märjamaa

Vallavalitsusele. Kui kaevandaja süül peaks hiljem piirkonna majapidamiste veevarutuses ilmnema häiringuid, siis on Marina Minerals OÜ kohustus häiringud koheselt kõrvaldada.

3. Materjali väljaveoks kasutatav Kunsu-Aruküla tee (nr 5040079) tuleb veoks kasutatavas ulatuses rekonstrueerida enne vedudega alustamist kruustee tee ehitamise kvaliteedi nõuetele vastavalt majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määrusele nr 101.

4. Kaevandamistööde käigus teostada müra mõõtmised.

5. Määrata töö aeg karjääris tööpäevadel kell 8.00-17.00. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus.

6. Kaevanduse väljaveoteedel (s.h riigi kõrvalmaantee Haimre-Sulu-Velise tee (nr 20176)) tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje veo piirkonnas kuni mustkatttega teeni.

3.4.3 Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud 21.11.2025 Kunsu liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju.

Eelhinnangus toodud keskkonnameetmed kanti üle keskkonnaloa kõrvaltingimusteks (toodud korralduse punktis 3.4.4).

3.4.4 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnamõju eelhinnangus esitatud kaalutluste ja kohaliku omavalitsuse tingimuste alusel kavandas Keskkonnaamet keskkonnahäiringute leevendamiseks lisada antavale keskkonnaloale järgmised asjakohased kõrvaltingimused:

1. Enne kaevandamist tegevusega alustamist inventeerida piirkonna kaevud 500 m raadiuses

mäeeraldise välispiirist ning fikseerida ümbruses asuvate majapidamiste kaevude asukohad, seisukord, sügavused, veetasemed ja vee kvaliteet (kvartaalne fooniseire aasta lõikes). Kvaliteedinäitajatest määrata: ammonium, heljum, nitraat, nitrit ja naftasaadused. Kaevude veetaseme mõõtmise kohta koostada vastav akt, mis on allkirjastatud kaevu omaniku ja ettevõtte esindaja poolt. Mõõtmisaktid ja vee kvaliteedi analüüsid esitada Märjamaa Vallavalitsusele ja Keskkonnaametile;

2. Kui on tekkinud kahtlus, et karjääri vahetus läheduses asuvate salvkaevude veetase on langenud kaevandaja tegevuse tõttu, tuleb loa omanikul tellida vastav eksperthinnang, mille alusel tehakse kindlaks kaevu veetaseme languse põhjused. Kui eksperthinnanguga on tõendatud, et veetase karjääri mõjupiirkonnas olevates kaevudes on langenud tarbimist mittevõimaldavale tasemele või vee kvaliteet on halvenenud kaevandaja tegevuse tõttu, siis tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (s.h. põhjendatult vanade kaevude tamponeerimine ja uute veetrasside toomine hooneteni). Uued kaevud tuleb rajada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul.

3. Materjali väljaveoks kasutatav Kunsu-Aruküla tee (nr 5040079) tuleb veoks kasutatavas ulatuses rekonstrueerida enne vedudega alustamist kruustee tee ehitamise kvaliteedi nõuetele vastavalt majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määrusele nr 101.

4. Karjääri lubatud tööaeg tööpäevadel on ajavahemikus 8.00-17.00. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus;

5. Nädalavahetustel ja riigipühadel on karjääris töötamine keelatud;

6. Lähimate elamute suunale, s.o ida- ja kirdesuund, tuleb rajada minimaalselt 3 m kõrgune müratõkke vall. Liigikaitseks kaalutlustel tuleb müravall rajada ka mäeeraldise teenindusmaa kaguserva;

7. Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnanõuandja omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;

8. Karjääri väljaveoteedel (s.h riigi kõrvalmaantee Haimre-Sulu-Velise tee (nr 20176)) tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje veo piirkonnas kuni mustkatteta teeni;

9. Karjääri tegevusega seonduva õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5⁰ C, niisutada karjäärisiseseid teid ja platse. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta;

10. Harivesilikule ja rabakonnale ning nende elupaikadele olulise kahjuliku mõju vältimiseks on lubatud kaevandustegevust läbi viia vaid vanast karjäärialast väljas pool, aladel, kus varem pole maa-ainest kaevandatud (vastavalt kahepaiksete eksperthinnangust esitatud joonisele 2). Selleks, et kaevandustegevus harivesilike ja rabakonnade sigimisveekogude seisundit ei mõjutaks ega ajutiste veekogude hüdroperioodi ei lühendaks, tuleb kaevandamine planeerida ja läbi viia etapiviisiliselt nii, et mõlemat potentsiaalset karjäärialast ei avataks samaaegselt, vaid kaevandamine toimuks esmalt ühel ja seejärel teisel kaevandusalal;

11. Potentsiaalsetele püsielupaikadele territooriumile ei tohi ladustada katendit, väljakaevatavat maa-ainest ega ka mingeid muid kaevandustegevusega kaasnevaid materjale. Kaevandatava materjali

transpordil võib kasutada olemasolevat teed, kuid kindlasti ei tohi läbi sõita vanas liivakarjääris asuvatest vesilike ja rabakonnade elupaikadest (sigimisaladest);

12. Kaevandatud ala korrastamine harivesilikele ja rabakonnadele sobivaks elupaigaks peab toimuma koheselt pärast kaevandamise lõppemist, et ammendatud alal saaks hakata kujunema sobiv elupaigakompleks. Kuna nii harivesilikud kui rabakonnad vajavad maismaaelupaigana metsa, mille väljakujunemiseks kulub enam kui 20 aastat, siis on oluline, et kaevandusala ümbruses säiliks metsaga kaetud alad, mis toimivad maismaaelupaigana;

13. Rajatavad väikeveekogud peavad olema päikesele avatud ja laugekaldalised, et tekiks madalaveeline, kiiresti soojenev kaldaala. Rajatavad veekogud peavad olema erineva sügavusega (maksimaalne vee sügavus peaks jääma vahemikku 0,5 m – 1 m), et tagada sigimistingimused erinevate sademetega aastatel. Korrastamisel tuleb eksperdi juhendamisel rajada potentsiaalseid sigimisveekogusid mõlemale kaevandusalale;

14. Selleks, et hinnata kaevandustegevuse mõju harivesiliku ja rabakonna asurkondadele ja sigimisveekogude seisundile, samuti korrastustööde tulemuslikkust ning rajatud väikeveekogude sobivust kahepaiksete sigimispaigana, tuleb veekogusid seirata iga-aastaselt nii kaevandustegevuse ajal kui ka korrastustööde järgselt. Seire tulemustest lähtuvalt (harivesiliku/rabakonna esinemisest/mitteesinemisest, veetaseme olulisest langusest) saab veekogusid korrigeerida, kusjuures seiretulemuste analüüsi ja soovitusel vajalikeks tegevusteks peab tegema samuti kahepaiksete ekspert;

15. Tulenevalt väike-konnakotka kohta antud eksperthinnangust tuleb müra mõju vältimiseks teha ettevalmistavad mürarikkad tööd (metsaraadamine, katendi koorimine, vallide kuhjamine jm) väljaspool lindude pesitsusaega (01.09-10.03). Sellega välditakse ka võimalikku lindude pesakondade hukkumist raadamistööde ja katendi koorimise käigus. Samuti on soovitatav mäeeraldise kagu serva kuhjata vähemalt 2-3 m kõrgused katendist vallid, et takistada karjäärist müra levikut.

3.5 Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Taotluse kohta esitas Altpere talu ettepaneku, et enne karjääri käivitamist katta Haimre-Sulu-Velise tee (tee nr 20176) mustkattega Haimre-Moka tee ristist kuni Mäe taluni. See minimeeriks tolmoreostust ümbruskonna majapidamistele ning tagaks normaalse sõidetavuse kõikidele tee kasutajatele.

Keskkonnaamet vastas piirinaabrile 14.02.2024 kirjaga nr DM-126990-13 ja tõi välja Marina Minerals OÜ seisukoha: Teatud ekstreemsemates olukordades on ettevõtte töepoolest jõuliselt tolmu vähendamiseks meetmeid rakendanud, sh rajanud konkreetsetes lõikudes mustkatteid või teostanud tolmutõrjet. Seda aga väga konkreetsetes lõikudes. Antud momendil aga ei ole oodata, et väikses Kunsu liivakarjääris tekiks sedavõrd intensiivne vedu, mis oluliselt tõstaks muust transpordist täiendavalt tolmu leviku kontsentratsiooni.

Loa eelnõule ning eelhinnangu ja sellega seonduva KMH algatamata jätmise otsuse eelnõule esitas seisukoha XXX

Keskkonnaamet on seisukohal, et loa eelnõu vältel esitatud arvamusi on/ ei ole loa menetluse juures piisavalt käsitletud ning täiendavaid loa andmisest keeldumise põhjuseid ei tuvastatud.

3.6 Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "Loa omaja meelepea".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo